Tibilii hư nươn du feu rà

Di ther juurpar si si tu a ji du do samini ke cotoo suno na feu caar rà hanani, nà ee punu ke makhani, a doni thun pemnania?, n gbewa a do cir si deeduur à n ha le baan?. Er n gbewa a do cir si dikhan wo cuupa sar nà haar?yii ha ke du kee buno,

Di ther juurpar si si tu a ji, mo wa turoni si a guura Tibilii hu kaanke a hanani huoa?, di dor noo, si ado teehuu kuer jina kuoori ke wu n kuoo worni, di n jama. Si dikhan wo thin kontinn ke hani tbilii kuer rà, a tini gbelengbelen nina, do du ke wa thuni a do kaanke teehuu suno na ná phirni nuoa?; si wu hana tuur, wu ?li taari, maar ke n ku yeni cillo nà boku kontinn un to di huno yer.

Di ther juurpar si si tu a ji di furre, Tibilii hu ra un ?li ceeri di the jofa sar rà, di ha me thien ná fur wu, a kpier a thuno si a ur a jamano pesidan puu suno ke n kuurni tibila nà e n huol yerni di n ha na ni ye kora?.

Dι ther jourpar sı sı tu a jı dı fırrε dı du sono ná ?li bulli dı nawε ná khon εε thinthinn,

Di ther juurpar si si tu a ji du do le Jofa Sebe buno na, du suno ke kpani gbeu, εε too suno burre nina gbelengbelen εε tuur ke wu hanani Tibilii tonton pununi na, samini na nà teehuu difi rà, na mo ke kona nà khera makhani jofa uri rà. Si dikhan wo, wu turi khor si wu faa huo tibila feu in gal γγεκυίνο, si wu thunn jofa ke ná cưuni di deeduur ná ha fiw nakea?.

Di ther jvorpar si si tu a ji si du svno na gbevnikha turina vlferi wv bulkha nà Du svno ke ra gbevni Gbulun, waan jvor mo du svno fev, par rà fev, ná fvni si wv gbaro yvv Tibilii hv nà e teena yeni di wa sol na cvv di deeduur ná ha baan?,

Dι ther jvorpar sı gbævkhadara ra tu a jı sı guurkha jəfa svnə le rà ra na mə deeduur a hanı baan?, dvvnn thun kontinn karoni ε fev rà , wa gbanı wo cvvna urε hanı εε kpuεr rà, wo turonina vlfεrı,

Juurpar suno ke rà ra di the si gbeukhadara ra gba thin Nirori ke doni Tibilii hu, theni Du suno ke rà kpani gbeuu kpier rà, a nina di sol di do thien ke ditoona nà du suno na feu n bulni di waan ?yaal. A di ha me tibila feu nà gbuluni suno na feu kier dithu rà naa kpiera boo feu Nirori le ra, wu fir ee bara si waan dur tibila, waan dura bisana wu punu wu khon jofa le raa difi rà si wu ji deeduur caar ra feu pire. Di me na, gbe gbe, wu gba filwe, dapa ke wu hani nà kaanke ee punu khuni, wu cuu mo wa cuuni si tibila suno ke hani le du suno ke rà ra kpani gbeuu thunthiinn, wu turo si wu cuu par rà feu mo di sonina sunbor.

Varpar 1

Teehuu svno n ther εε nu bvno wa n do deea? sư wv n makha samun na nà hv tunεpar rà. Thangba ti yεr à pε yεr jur nà filwε sư a teena waan fvkha omkhaa.

Varpar 2

Tibila fev punune wv so jofa ra fev na mo deeduur a hant baan?, soni kter Nirori ke rà, er di tu. Si lee kpini náa haro nake di do, caar, teebirduur yaa dabuloduur, kuunduur yaa kherduur, ca thumur, i hvkpapa, mo unte un kpierni du n gbeesine hana yaa unte kpier ha nà haani da, dida dvvn unte doni yaa e n cvvni untee dvo, ler, konpar yaa thun ca dikha, dvonn nooa?.

Du nake wo, leeri náa ha le su a ha fuw nakea? du do untee du yaa oo bän gbeensu, sarwe tipar, e a doni kaanke a n kanu, do nooa?; a do nake du le ra yaa bäänn le ra a hana oo thethee punua? yoo, aa ha du nyokoo, aà hana hwo a cww thuean? yaa ww puer wor thun dukha rà du aà hana pununi caan?, da do noo du leeri ná haa?.

Varpar 3

Tibil woo tibil teenane yiri, a teenane a ná do deea? sĩ aà teena wo fou pee ra pee wo khaann kaso rà sũ do wa koo kul ?yīe guur so soa?.

Varpar 4

Tubul a tεεna wo tuu deeduur rà yaa waan hool wora?; deeduur ra nà deether ra náa ?la ha le baan? su do gbe yu nakεa?.

Varpar 5

Tibil a tεεna wo dooyaaa? yaa wo pue pebaan yaa wo coo wo coo ca dukha ke puuroni, a teenanu du coo tibil làa? yaa du phiia?.

Varpar 6

Tibila fev teenani par fev ke wo hani tibila n hana tuur ee jofa rà.

Varpar 7

Tubila la few makhar joft raa ?yekvlvo, si a hana hvo joft ra n cee ye cee biel si a ná perre pele Tubila few hanane hvo di wa cee ye cee biel thun caar few ke rà n pe yerni leeri nà cuupa caar few ke pununi di una yer leeri, si du n di Nurori ke rà.

Varpar 8

Tibil woo tibil hanane huo vuun a so soguurpar ke rà, le du rà, jur, unu a tu thun puu ke wu cuu nernu a duna cece jofa rà su a faana du raa hu ke a ha nuna? yaa ceeru ke jofu ra n cee ner nua?.

Varpar 9

Tibil ná punu wo for yaa wo khaann wo kaso rà yaa wo welen wo nà fanga wo faa di banko da?buul làa?.

Varpar 10

Tibil woo tibil hanane hvo ?bilami a makha nà ε, dι wa guur το so tibi fευυ ?yεκυlvo, soguurpar rà ke hanani dapunu, à n kunkuunia?. ra ná nε wor το jofa nà ε tεεnani du ná cυυ, si a ná suu, hvo ke di kpani si di waan guur wu sor, wu fuu wu khaann.

Varpar 11

Tibil woo tibil ke wu n baalon du n ho or cuu thun puu, aà do sopucuurdaar pua? foo wu guur oo so tubula feuu ?yekuluo wu yee du aà hana huoa?. Wa cuure mo wa cuunu le guurpar rà su wu ?yaal jofiju wu haa, a muu thumur ra a haa su a punu a pe wor.

Tibili woo tibil ná lon kaso rà su do daboo kε a n koo cươn sopuu le yaa a koo dinani thun bo ca dukha cươn, du raa jofi yaa du kpii jofi à koo thera yε du n do sopuua?. Dukhan wo wá khaann tibil yε nưo un jo ε jofi soni wư hana untε boo kε sopuu ra kooni cưưa?.

Varpar 12

Tibil woo tibil a teena wo ?loo oo thethee yi rà, oo cotoo rà, wo lon oo coa? yaa wo kher oo letere wo hiinna? yaa wo pue wer nuua? yaa wo phii su koe wo iri, su do hoo a haroa?. Tibil woo tibil teenane jofu ra un cee wor ?looru rà nà phiir caar caar rà.

Varpar 13

Tibil woo tibil hanane huo a naa kpaar ba?a su a ?yaal oo toopa du ukhaa thinthiinn.

Tibil woo tibil hannane hoo a the du fev rà, so thethee doo a bo harsa?, a kpaar, si a bur a cer a un.

Varpar 14

Boo kε kpoori urn, tibil woo tibil hananε hưo à ?yaal wanpar di wa faa wư du na gal di banwo.

A ná punu ná so vni hananε hvo ?lo vni fuu vni lon di kpii rà si svnbor a cvvrε sopu kontinn a dina tibila fev rà, yaa ε a cvvni n gov Du svno kε kpani gbevv kpiεrno rà si a ha kpii nà ε wv n turoni, di waan ?yaal wv nakε juuwei wv fva?.

Varpar 15

Tibil woo tibil hanane hvo a do dudaar.

Tibil woo tibil ná punu wo taa wor oo dudadoa? yaa wo koe hoo ke a hanan a dona duda kpiia?.

Varpar 16

Boo ke kuunbir ra nà kherbir ra nàa valanı, wu hanane huo wu he kha wu konkha bısana sı dá do caar, dıdaduur yaa unte hukpapa duunn noo a nyaaro nake gbea? Wu tınene huo a makha her rà na mo her ra ná puornı a dana oo kuurpa.

Her ra nó punu nó cvo si ado ?wedara ke nó henikha tunena haar fev su do thien a fir yea?.

Cươn ra dương dụ fev rà thươn kẽ Thangba tini, a dona céce thươn, sĩ a hana hươ, a teena tưbula la fev mà dụ ra fev un ber wor.

Varpar 17

Tibil woo tibil, aa ha buel yaa wu joore, a hanane huo a hana oo konkonthuen.

Tibil woo tibil ná punu wo taa wor oo konkonthusan?.

Varpar 18

Tibil woo tibil hanane hvo a kpuera thuen, a hana fulwe su a kpa hvo ke penu haar, su thuen ná fur wva?; du hvo vre ra n nurore a punune a fi a kpa hvo kpii su thuen ná fur wva?; du dukhan wo du n nurore a hanane hvo a ?la nuro gbelengbelen so hvo ke a kpanu yaa thuen ke a junu, ado dubara a yaa wvo bulle too, ado nake tee jo rà yu yaa dukhanpa yu, du ther duru rà, cvvrpa caar caar rà, fvoru rà, nà hv?yur caar caar rà su thuen ná fur wva?.

Varpar 19

Tibil woo tibil hanane hoo a päl bune su a mu oo buhthuu su thuen ná fu woa?; du n nurore hoo a haro du wa tuu maar bono du do oo kpuerno nooa?; du du n ka nurore hoo harore du na ?yaal a na fu thun nuroru kpuernoo ke haanu yoo su a na gba ε a pununi a na muna du wa nue du sono na feu su leeri ná haro nake gbea?.

Varpar 20

Tibil woo tibil hanane hvo a gbevkha nà tibila si a ha gbuluni na kaanke haar?yii hani, si thien ná fir woa?.

Tibil woo tibil nά punu wv fư wv wv pε gbuluni naa?.

Varpar 21

Tibil woo tibil hanane huo oo thethe yaa a ti tibil oo irir rà wu bulkha nà oo duda wu juur thuen ke hanu le oo duo su thuen ná fur wua?.

Tibil woo tibil hanane huo a do thoma buel thomadopar rà le ၁၁ duo nà tubula feu.

Thron ke du raa too nanu dronn cece thuen n ?banu duhiindara jala du wo n ?li pununi. Thron ke ra wo nanu teenane du the mo tubula fer phiirni, su moolu ná haroa?, duhiindara boo ke wo ?laanukha, kunkuuni ná haroa?; du wá nuro tibil un ju unte ke wo n phiirnia? yaa a coo coo ca dukha du ho wo n furre tibila? phiirpar ràa?.

Varpar 22

Tibil woo tibil mo a hant tibilaa thunthiinn, a hanane hoo waan ber wothun puu náa daan thomadopar ràa?; wo tiire a thunn a haa hoo di da wor a ji lenlen thuen a naa fo, a hana berri thun puu rà le thomadopar rà, gbeokha nà ε wo hananikha jur biel; εr teena di difi wo di coo wo a kho ba?a di do boo ke ra du ra n doni, na mo du sono na bulnikha a do nobie doonn noo; di da the mo di doonn n gbeensum oo thethe nà lenlen thuen ke a hanani.

Varpar 23

Tibil woo tibil hananε hươ a do thoma, a ?yaal thoma kε a nant st thưε ná fur wva?, a hana nəbər a makhana ε thoma ?yaalı là dı da wər sı wu jul wər a hana thoma a naa do.

Er fev hanane hvo wv ?li ?lumun wv makha na mo wv n doni thoma a makha sı dänbäl wer ná haro nake su do gbe dı haa?.

Tibil woo tibil ke n doni thoma, a hanane huo ado da punune wu ? wu hu kpii puuwe náa daan thoma dopar rà, a ?li ?lumun a di borokha di tie nà oo cotoo, dikhan a difiro, oo teedo ra naa gaala wu ?yekuluo.

Tibil woo tibil hananε hươ a gbευkha nà εkha wư kur sintika sự a makha nà sintika εkha waan hiinn σο hư kaankε a n doni thoma.

Varpar 24

Tibil woo tibil hanane huo a hiir si a hana boo a thana jie si nake wu wur boo rà oo thoma do lier si wu ?lumi wu boo ke a gbani konje.

Varpar 25

Tibil woo tibil hanane hvo a ?li ?lumun ke boronkha a punu a tonbi boo ke du su wornu, a berna you su a naa hiina oo cotoo nake wo then waan kho, waan to, wo yu copar rà, wo gal dotorocvor wo hiinn me a hana hvo wo bul wo mo teenanu thulciir ná ?lii le thomadopar a hanane hvo wo jul wor a ná kv bvo boo ke aà n doni thomaa? thoma kvene wwa?, a ná kv bvo boo ke du n khuunia?, boo ke aà pununi baan?, boo ke a doni khikhera? yaa boo ke oo kher ? tun bvoa? yaa bo vkha rà mo aà hananu then a tena oo thethea? da doni oo ju su a cov yua?.

Kher ke koni bi nà bisaann ke a khoni pia? hanane hươ wu bul ye sar si wu te ye te sar. Bisana na feu n hanane ceeri a thomadopar rà ado nake εε thi nà εε ni herkha si a kon ye yaa ?wedaari rà wu kon ye.

Varpar 26

Tibil woo tibil hanane hvo a gal nakol a ?li duru. A teenane du do pee wv dur wv. Busan yura kee nakol wer nake nà cece duru a teena wv ?lv wara?. Busana na a teena wv faa ye cvor su do wa n gal nakola?, du fanga thuen. Duru kaanke wv n durnu thomaduur nà duru ke ra n ? thoma, teenane du thv tubula fev du can; nakolco kontin luunn teenanu tubula fev un ?laa wv ?luru wv makha mo unte teena yenu.

Duri ra teenane di to teeduur daan perre, daan gaala ?yekvlvo si di cov guuri ke wo n guurani Tibilii ho nà mo ke cece rà thien à firmi tibil di n do deea?, in ti. Duri ra teenane a gbev tibila waan ni boboi; ?yeekha nà kuuni du sono naa thinthiinn, teebira raa thi yaa dabulo sono naa thinthiinn yaa hoo ke inte kpani, in yoo; si wo duri teenane di cov, Du sono ke ra kpani gbev di wo n ?yaal haar?yii in hana, ee thoma ke wo n doni naa ?li bääni.

Thire nò nire sono na doonn cece tibila ke hanani hoo wo ti dur caar ke n gbeensini ee bisan sono waan dura ye.

Varpar 27

Tibil woo tibil hanane hvo, si thien ná fir wva?, a gbevkha nà ε a toonanikha pa biel waan cvvkha ca thien; a hanane hvo a yrro defiri ε rà wv jini di wv n cvv, wv bulkha jur ra in khon daan gal ?yɛkvlvo si wv tinekha defiri ke wa ?lini.

Tibila fev hanane hvo wv cee yer wv ?li defiri, wá gba ye filwe nà thie ke wv tini du the ee jur fev ke rà wv hanani yaa sebehiini na nà nyir rà nà thien ke wv juni di wv n cvva?.

Varpar 28

Tibil woo tibil hananε hươ le σο dươ nà dư kpii rà , a pưer nyanyaanı daaan?; me da ha sı tıbılaa hư ke wư hananı na mo deeduur pun, soni kuer Nırorı ke rà , un punu dı hana fanga mo teenanı.

Varpar 29

Tibil hanane ϵ teenam a cov dapa ke a tooni; thuen ke pununi di cov dapa rà a tooni ha mo so teedo nàa nyirmi tibila fevo ?yekuluo na mo thuen ná fir wonia?.

Mo unte nàa urni oo hv rà, da doni thien ha le di n fir wva?, aà teena a cov thien a kaansina jofi raa?; jofi ra n sor ?bilami aa haann un to difa oo olonkha a náa saa nooa?, a náa fir wv si a mvol wva? yaa a dänbäla?. Di jofi ra n ?yaale di do kaanke du raa too hanani pununi wv n phiirna dihiindara, thien un yoo, tibila un hana covpa bo teenani, wá ?yaal nyanyaani un lona tibilaa thunthiina? si wa ka ná na bocovri tibila fev rà.

Hvo ke ra tibila hanani na mo thien à n fir yenia? ná punu ná do ye, ha nake gbe, si ado mo ke Du svno ke kpani gbev n kpierni si a pe haar di hana yia?.

Varpar 30

Tibil náa punu fi joft buel nake kuer Nuroru ke rà, a du ha mo nake, su a du ho ho dukha ?laare, a ha gbuluni yaa tibil buel, a gbuu yoo thun du cooru rà yaa a naa coo thun puu ke n ?yaalnu du nyanyaann tibilii ho ke a hananu na mo thuen à n fur wonua?, soni le Nuroru rà raa?.